

Peéry Rezső

Peéry Rezső (Limbacher Rezső) publicista, író, kritikus 1910. március 27-én született Pozsonyban. Apja Limbacher Rezső, orvos volt, lelkes városszépítő, híres rózsanemesítő, amatőr fotográfus, anyja Péry Anna tanítónő.

Peéry Rezső a pozsonyi líceumban érettségizett, majd a pozsonyi, a prágai és a párizsi egyetemen tanult és 1932-ben szerzett filozófia-francia szakos tanári diplomát a pozsonyi Comenius Egyetemen. Rövid ideig tanított, közben már a pozsonyi Esti Újság, Magyar Hírlap és az Új Szellem c. lapok munkatársaként újságírással is foglalkozott. A kitelepítések után, 1946-ban elhagyta szülőföldjét, 1950-ben került Sopronba, előbb a József Attila Gimnázium (leánygimnázium), majd a Berzsényi Dániel Gimnázium (Líceum) igazgatója lett. A Soproni Szabadegyetemet is vezette. A Csillag című folyóiratban Sopron sebei címmel cikke jelent meg, ebben szembeszállt az uralkodó ideológiával, összefoglalta a város polgári értékei ellen indított támadásokat. Szerepet vállalt a lassan kialakuló ellenállásban, az '56-os események során megválasztották a forradalmi bizottság elnökének és az önálló soproni lap szerkesztőjének. A megtorlás elől Ausztriába menekült, ahol az emigráns magyar fiatalok számára iskolát szervezett. Kiáltványt fogalmazott meg egy protestáns magyar gimnázium felállítása érdekében, ezzel kivívta tanártársai ellenszenvét.

Az akkori NSZK-ban, Stuttgartban telepedett le, az egyik tanítóképző intézet, a reutlingeni pedagógiai könyvtár vezetője lett. A Németországi Magyar Írók Munkaközössége egyik alapítója és elnöke volt (1971-1974). Sajnos erről az időszakról nagyon keveset tudunk. Augusztinovicz Elemér - aki a Berzsényi Gimnáziumban helyettese volt - visszaemlékezéseiben írta: „Peéry Rezső haláláig megmaradt magyarnak...Honvágy kínozza, minden erről tanúskodik. Sopron után vágyódott mindig.” Nagy stílusművész volt, de igen nehezen írt. Köteteinek többsége külföldön jelent meg, pl. Peremmagyarok az idő sodrában (Pozsony, 1940), Gondolatok a tehervagonban, avagy védőbeszéd a szlovákiai magyarok perében (Pozsony, 1993). Az 1956-os Sopronról esszét írt, amely a Tanulmányok a magyar forradalomról című kötetben szerepel (München, 1966). Posztumusz kötetét Szemben az emlékekkel címmel 2001-ben adták ki.

Stuttgartban hunyt el 1977. november 11-én. Temetésén író társa, Szépfalusi István evangélikus lelkész mondott gyászbeszédet.

Irodalom:

Sarkady Sándor (szerk.): Aranykönyv 2002. Sopron: Quint Reklámügynökség, 2001. p. 220.

Hiller István: Peéry Rezső soproni éveiről. In: Soproni szemle 47. évf. 4. sz. (1993). p. 356-360.

Hiller István: Emlékezés nekrológ helyet. In: Soproni Szemle. 34. évf. 4. sz. (1980). p. 367-373.

Kocsis István: Peéry Rezső soproni évei. In: Soproni szemle 64. évf. 3. sz. (2010). p. 372-383.

Kocsis István: Peéry Rezső küzdelmei az eszmei barikádokon: Mozaikok egy 20. századi közép-európai értelmiségi portréjából Sopron: Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium, 2010

Internet:

Berzsenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium és Kollégium weboldala. Hozzáférés:

<http://www.bdeg.hu/?page=menu&p=1-12-1> Letöltés: 2017. január. 11.

<http://mek.oszk.hu/02200/02227/html/04/689.html> Letöltés: 2017. január. 11.